

Medewerkers van Milieudefensie demonstreren bij het congres over megastallen in Arnhem. FOTO VINCENT JANNINK ,ANP

• 'Sector laat discussie over schaalvergroting te veel op haar beloop'

Gemeenten weten nog steeds niet wat zij met megastal aan moeten

Vijf varkenshouders willen samen 120 miljoen euro investeren in een duurzaam agropark. Gemeenten staan niet te springen om deze megabedrijven te huisvesten.

Jeroen den Blijker

Al sinds 2000 leurt het Innovatie Netwerk Groene Ruimte met de varkensflat. De Maasvlakte was nooit serieus in beeld, de Amsterdamse haven bedankte vriendelijk voor de eer en ook de locatie langs het Noordzeekanaal bij Zaanstad werd niks. Maar nu is het echt zover, zegt Jan de Wilt, stafmedewerker van de denktank die grensverleggende concepten in de veehouderij propageert.

De Wilt was een van de sprekers op het congres 'Megastallen in Nederland' in Musis Sacrum te Arnhem. Binnen driejaar is de flat een feit, aldus een optimistische De Wilt. „Vijf boeren zien serieuze kansen en zijn, met steun van een bank, bereid 120 miljoen euro te investeren." 80.000 slachtvarkens, 10.000 zeugen op één locatie, inclusief slachthuis en energiecentrale om de reststromen te verwerken. Een gesloten keten als het ware, precies zoals Wageningen Universiteit en TNO het ooit hebben bedacht.

Maar waar de flat wordt gebouwd, houden De Wilt en zijn collega Jos Roeters angstvallig geheim. Ze willen niet veel meer over kwijt dan dat dit keer de keus is gevallen op een 'agrarisch bedrijvenpark'. En dat er eigenlijk helemaal geen sprake is van een varkensflat maar van een 'bestaand stalconcept zoals je tegenwoordig wel vaker ziet, één etage hoog'. Want in Nederland staat de varkensflat immers garant voor bestuurlijk trammelant.

Zo organiseerde actiegroep Milieudefensie gisteren op de stoep van Musis Sacrum voor bewonerscomités en belangstellenden een tegencongres. Want, zegt actieleider Wouter van Eek, „de mensen binnen moeten toch weten wat er écht in de samenleving speelt?"

Maar daarvan zijn veel bestuurders van gemeenten en provincie weldegelijk doordrongen, blijkt binnen. Alleen is voor hen de vraag: hoe wegen ze de uiteenlopende belangen en argumenten voor en tegen de megastal? „Ik sta hierin verdomd alleen", verwijt wethouder Litjens van Horst aan de Maas LTO-voorzitter Albert Jan Maat. In Litjens' gemeente wordt een agropark ontwikkeld voor 1,2 miljoen kippen en 35.000 varkens. Dat daarbij de discussie niet altijd even zuiver wordt gevoerd door de teeenstanders staat voor hem vast.

Twijfels over duurzaamheid megastal

Megastallen dragen niet bij aan verduurzaming van de veehouderij, concludeerde begin deze week nog groen onderzoeksbureau CLM. CLM bepleit daarom een pas op de plaats met nieuwe plannen. Volgens InnovatieNetwerk Groene Ruimte is zijn varkensfiat wel degelijk duurzaam, onder meer door energieopwekking via mestvergisting. Milieudefensie betwijfelt dat. Er moet altijd veel meer energie in dan eruit komt, zegt campagneleider Wouter van Eek. „Een slachthuis is bovendien pas rendabel bij ten minste 300.000 varkens, niet bij 80.000. En nog steeds moet soja worden aangevoerd uit Zuid-Amerika."

„Er worden gewoon onwaarheden verteld." Als de sector zijn zaakjes beter regelt, zijn leugens op voorhand te ontzenuwen, is zijn redenering. En zo rolt burgemeester Van Rooij van Horst aan de Maas van verbazing van zijn stoel als een directeur van een groot pluimveeverwerkend bedrijf zonder blikken of blozen verklaart dat Nederlands pluimveevlees nauwelijks nog besmet is met salmonella en campylobacter. Terwijl het RIVM juist hierin een groot risico ziet bij schaalvergroting. „Waarom laat de sector dat niet goed uitzoeken dan?", bromt Van Rooij.

Veel bestuurders vinden dat de sector de discussie over schaalvergroting te veel op haar beloop laat. Wat LTO-voorman Albert Jan Maat bestrijdt. Hij gelooft niet dat de megastal zo'n vlucht zal nemen in ons kleine land, maar verzette zich wel tegen het burgerinitiatief'Stop Fout Vlees' van Milieudefensie om verdere schaalvergroting te blokkeren. En, kaatst de LTO-voorzitter de bal terug: „Als het megabedrijf zo'n lastig punt voor gemeenten is, help onze ondernemers dan met hun uitbreidingsplannen. Want dat is de lijn die wij kiezen: bestaande bedrijven moeten kunnen uitbreiden."